

[Holger Andersen.]

træden, og man har indhøstet disse Erfaringer; det forekommer mig ganske overordentlig interessant, og det synes mig at være en Bekræftelse af de Betragtninger, jeg her har gjort gældende med Hensyn til de Følgevirkninger, en saadan Offentliggørelse maa antages at ville faa.

Det forekommer mig nødvendigt, at det Udvalg, jeg gaar ud fra bliver nedsat til Behandling af denne Sag, faar disse Spørgsmaal indgaaende belyst, og jeg fæster mig her ved en enkelt Udtalelse af den højtærede Udenrigsminister, som unægtelig var interessant. Den højtærede Udenrigsminister sagde — jeg noterede det ned ordret —, at efter at Danmark havde undertegnet denne Konvention i 1925, havde den daværende Regering anstillet Overvejelser, der af forskellige Grunde maa antages at være trukket meget længe ud.

Den daværende Regering var jo det første Ministerium Stauning, hvis Udenrigsminister var Grev Carl Moltke. Det vilde utvivlsomt være meget interessant i Udvalget at blive gjort nærmere bekendt med de forskellige Overvejelser, den højtærede Udenrigsminister her hentydede til; de maa formentlig enten ikke have været afsluttet, eller ogsaa maa de have indeholdt Momenter, der har foranlediget den daværende Udenrigsminister til ikke at fremsætte noget Forslag til Beslutning i det halve Aar, han endnu var Udenrigsminister, efter at Danmark havde undertegnet den nævnte Konvention. Disse Spørgsmaal vilde jeg meget gerne have nærmere Oplysning om i Udvalget.

Jeg vil ogsaa bede den højtærede Udenrigsminister forelægge Udvalget den Skrivelse, som den 10. December 1926, altsaa faa Dage før Ministeriet Madsen-Mygdals Dannelse, af daværende Udenrigsminister Grev Carl Moltke blev tilstillet Folkeforbundets Generalsekretariat som Svar paa en Forespørgsel vedrørende den private Vaabenfabrikation, ikke Vaabenhandel, et Rundspørg, som Folkeforbundet havde tilstillet de forskellige Medlemsstater om Forholdene i de forskellige Lande, om, hvorvidt Forfatningen hindrede Staterne i at afslutte saadanne internationale Konventioner, hvorledes man overhovedet saa paa Spørgsmaalet, og om, hvad der kunde gøres for at begrænse de skadelige Virkninger af den private Vaabenfabrikation.

Saa vidt jeg i Øjeblikket erindrer, er der gjort en Række Betragtninger gældende, der er i høj Grad af Interesse ogsaa for denne Sag, og som ingenlunde gaar i den skema-

tiske Retning, som det forekommer mig, at den højtærede Udenrigsministers indledende Udtalelser her gav Udtryk for. I den paa-gældende Skrivelse gør Udenrigsministeriet navnlig gældende, at det, det i første Linie kom an paa, var at tilrettelægge en international Politik, som vilde have til Følge at formindske Efterspørgselen efter Vaaben. Overhovedet synes denne udenrigsministerielle Skrivelse at være opbygget paa en mere realpolitisk og praktisk Tankegang, end det forekommer mig, adskillige af den højtærede Udenrigsministers Udtalelser gav Udtryk for.

For mit Vedkommende sympatiserer jeg i høj Grad med, om der virkelig kunde blive truffet faktiske almindelige, internationale Bestemmelser vedrørende det Spørgsmaal, som denne Konvention omfatter. Men den ærede Ordfører for Venstre havde sikkert Ret i, at vi fremmer aldeles ikke dette ved at prisgive velforstaaede egne nationale, eller i dette Tilfælde nationaløkonomiske, Interesser, og det forekommer mig, at Spørgsmaalet om, hvorvidt en betingelsesløs Ratifikation af denne Konvention kan have skadelige Virkninger for bestaaende Virksomheder her i Landet, saaledes som det viser sig at være Tilfældet i Holland, er et Spørgsmaal af største Betydning baade for Virksomhederne og for den danske Industri i al Almindelighed og navnlig ogsaa for de mange Hundrede Arbejdere, som er knyttet til denne Industri.

Den højtærede Udenrigsminister oplyste jo, at Lord Robert Cecil under den sidste Folkeforbundsforsamling havde bebudet Englands Tilslutning til denne Konvention, og det er fuldkommen rigtigt. Jeg vil gerne spørge den højtærede Udenrigsminister, om han i Øjeblikket kan eller i det kommende Udvalg vil kunne give os Oplysninger om, hvorvidt denne bebudede engelske Ratifikation kan antages at ville finde Sted i en nærmere Fremtid, og det forekommer mig ogsaa at være af Interesse at faa Oplysning om Norges, Sveriges og Finlands Stilling til Ratifikation af det foreliggende Forslag. At Frankrig har ratificeret, har selvfølgelig meget stor Betydning, men den afgørende Betydning ligger dog i, at de Magter, der ratificerer, i Virkeligheden er Magter, der har baade Vaabenfabrikation og -handel af Betydning; at Liberia og alle andre Stater af lignende Type ratificerer denne Konvention, betyder ikke særlig meget.

Endelig vil jeg gerne spørge den højtærede Udenrigsminister, hvorvidt der, før Danmark i sin Tid undertegnede denne Konvention, er sket Henvendelse til Krigs-